

Latviesfch u Awises.

Nr. 51. Zettortdeena 21mā Dezember 1839.

Sinna no Zirawas draudses.

Pirmā atventes svehtdeena 1839 muhsu janās ehrgeles, ko kamehr pawassarī eesahke buhweht un kurras 600 sudr. rubbulus maksa, ko zeenigi kungi un laudis dahwinajuschi, eesweh-tija. Zirawas zeenigs dsumtskungs dewe 300 rubl., Dunelkes zeenigs dsumtskungs 200 rubbulus un laudis fainette wairak kā 100 sudr. rubbulus. Wissa draudse lohti preezajahs, ka nu weenreis notizees, ko winna jaw fenn wehlejusees. Pirmu reisi muhsu mihielas ehrgeles skanneja, kautschu arri itt gattawas ne bija, tāi 21mā Oktober kur basnizu turreja tai schehligai nelaika Zirawas zeenigai mahtei par gohdu, kurras lihki smuklā sahrkā, kā no Wahzemmes pahrwests, blakkam dehlina sahrkam, kas arri Wahzemmi mirre, schi deena, basnizu preefch altara nolikts stahweja. Tas bija behdigs laits wissai Zirawas un Dsehrwes draudsei un kad wezzam zeenig. mahzitajam spreddiki sak-kohi assaras birre: wissa draudse itt diki eesahze raudahrt un waimanaht. Mehs sawu mihielu schehligu mahti lihds Kazdangi, 3 juhdses no Zirawas, kur Zirawas zeenigu fungu dsumtskapshehta irraid, pawaddijam un dauds fungi un laudis, pa 40 ratteem un karritehm brauze noskummušchi lihku ratteem nopakkal. Wehl pee kappy pehz mihla laulata drauga muhsu zeenigs dsumtskungs un winna labbi behrnini pehz faswas ustizzigas mahtes un dauds no Zirawas un Dsehrwes laudim, kurru atraitnu un bahrinu schehlotaja nu semmes klehpī tappe eeglabbata, schehli raudaja. Teescham to sinn gan sehrdeenischi, to sinn wissā Kursemme augsti un semmi, kahda deerabihjiga un schehliga Zirawas zee-niga mahte bija. Wehl muhsu behrnu behrni winnu slavedami peeminnehs. —

Ta 14ta svehtdeena pehz wassaras svehtku atsvehtes mums arri gohda deena bija, kur muhsu wezs zeenigs mahzitajs preefch 40 gad-deem sawu ammatu eesahzis un taggad no wissas draudses, laukā, preefch ispuschkoteem bas-nizas dahrfa wahrteem, sagaibirts no jauna basnizu eewests tappe. Schē muhsu dwehselu gans sawu gammu pulku pamahzija un us labbu mohdinaja spreddiki fazzidams pahr Kolosseru gr. 3, 16. Lai tas wahds Kristus bag-gatigi juhsu starpā miht. —

Diwi neddelas pehz tam, tāi 16tā svehtdeena pehz wassaras svehtku atsvehtes, bij mums aikal peeminna deena; tad zeenigs pravehsta kungs no Piltenes, muhsu basnizu pahrraudsija. Warr buht pirmu reis, kamehr Zirawas basniza stahw. Muhsu wezs zeenigs mahzitajs spreddiki fazzija pahr Matteiis 23, 9. Weens irr juhsu tehws, kas irr debbesis. Zee-nigam pravehsta fungam bija leels preeks par to leelu draudsi, kas bija sapulzejusees un flussu sawa wezza mahzitaja wahrdus no Ewangeliuma klausijahs. Pehz beigta spreddika pulks behrnu preefch altara sapulzejahs un papreefch muhsu dwehselu gans un tad zeenigs pravehsta kungs ar behrneem no Viibelees un Deerva wahrdeem sarunnajahs un wissi behrni drohsci un gaifchi atbildeja kas tappe jautahts un zaur to apleezinaja, ka behrni ar leelu gahdaschanu eeksch kristigahm mahzibahm audseti un mahziti tohp. To pirmdeenu arridsan zeenigs pravehsta kungs Zirawas un Dsehrwes skohlu pahrraudsija un wissi muhsu darboschanu preefch behrnu un paauguschu dwehselu glahbschanas lohti flaweja. —

Pats wissaugstakais Keisars, kas dabbujis sinnah, muhsu wezza zeeniga mahzitaja leelu

publeschanu sawâ ammatâ, irr ar schehligu
prahru, par leelu gohdu, winnu pazehlis par
brunneneeku ta svehta Stanisława. Deewas
lai mums wehl ilgi usturr muhsu wezzu tehwo
eefsch preeka, wesseliba un spehka!

A. Bergmann.

Tauns preeks Wahnes draudjē.

Tas jaunais skohlas-nams, diwi behnina
angsts, preefsch Wahnes, Sahrzenes, Alisup-
pes, Warribes un Osirres pagasteem, schinni
ruddeni, paldees Deewam! pabeigts, ar skoh-
las-galdeem, skapjeem, tahpelehm, rakstamahm
leetahm, grahamahm, gullamahm weetahm
preefsch kahdeem 160 behrneem ustaifhts, un
ar gandrihs 2 puhrveetahm semmes preefsch
skohlmeistera dahrseem no Alisuppes leelkunga no
Hahn irr apdahwanahcts. Wiss bija gattawo
un fataifhts to skohlu sahkt, tapehz us 19tu
November skohlas-namma eeswehtischana bija
nolikta un wissi teesas-wihri, pagasta-preefsch-
neeki, basnizas-wehrminderi, tehwi, mahtes un
zitti draudses lohzekli, tik labbi no kanzeles bas-
nizâ, kà arri no muischas waldischanahm bija
azinati, pee tafs eeswehtischanas klaft buht.
Swehtdeena buhdama, basnizâ bija ta fanah-
schana. Basnizâ, kas jaw wassara bija ar
jauneem lohgeem un jauneem krehleem apdah-
winata, un no eefcha kà no ahrenes iswittehta,
atkal draudse eeraudsija ko papreezatees. Pee
tahm jaunahm ehrgelehm, kas jaw aisphehrnaja
gaddâ no Alisuppes leelkunga farbam mihtam
nelaika dehlam par peeminnu, Wahnes bas-
nizai eeschkinkota, tannî paschâ rihtâ 3 kohschas
tahveles ar apseltiteem rahmeem peelikas, un
wirfu us ehrgelehm leela apseltita starru-faulu
bija uslikta. Us tahn fillahm tahpelehm stah-
weja latweschu un wahzu wallodâ ar selta rak-
steem usrafhts:

„Alisuppes un Wahnes draudsei no ta
deewabihjiga nelaika Nikolai Hahn, tai
18. Webruar 1836.“

Tai widdus tahpelê stahweja usmähleta Hahn
zilts zilts-sihme, farkans gailis baltâ brunnâ
no diiveem brummeneekem turrehta. Pehz spred-
dika mahzitais kahdus patetzibas wahrduš tam
dahwinatajam par to jaunu basnizas ispuschko-
schana un draudses peeminneschana runnajis,
sawu draudsi aizinaja us jaunu skohlas-naminu
dohtees.

Skohlas-nammâ nogahjuschi papreefsch War-
ribes zeenigs kungs, basnizas preefschneeks buh-
dams, draudsi usrunnaja, Deewam pateikdams,
kas palihdsejis to skohlas-nammu ustaifht un
ihpaschi tohs teesas wihrus un pagasta preefsch-
neekus usrunnaja, peeminnedams, ka schi skohla
essam ustaifita, lai tumiba eefsch draudses
fustu un tee jaumekli us taisnu un deewabihjigu
dsihwochanu un gohdigu usweschana taptu
pamahziti, fewim mantas kraht preefsch deb-
besim.

Pehz tam dseedaja to dseesimu 205: „Kungs
Jesus Krist, nahz pee mums buht ic. ic. un tad
mahzitajs, us skohlas-krehflu stahwedams, to
eeswehtischanas runnu turreja pahr teem wahr-
deem no 84tas Dahwida dseesmas: „kà mih-
ligas irr tawas mahju-weetas ak Rungs
Debaot! Manna dwehfcle eekahrojahs un
ilgojahs lohti pehz ta Kunga pagalm-
jeem, manna firðs un mannas meefas
preezajahs eefsch ta dsihwa stipra Deewa.“ Schinni runnâ mahzitajs rahdija: kà
schi Skohla zehlu fees, — un kapehz winna
ustaifsta? Papreefsch istahstija, kà ta skohla
essam zehlusees no fristiga prakta. Kà pa-
preefsch Alisuppes dsimiskungs pirmais gribbejis
preefsch saweem laudim skohlu zelt un pehz tam
wissi Kirspelhles fungi ar winnu farunnajuschees
wissi kohpâ ar weenadu prahu Kirspelhles skohlu
ustaifht un ar to basnizai par labbu festera un
ehrgeleka weetu saweenoht, tapehz ka wezzos
laikos festera-mahjas un ehrgeles no Wahnes
basnizas bija sudduschas. Us tahu wihi leels
truhkums pee basnizas tappa glahts un tee zee-
nigi fungi zits pahr zitsu wairak darridams tik
labb pee skohlas zelschanas kà pee skohlmeistera
nolohneschanas wissadi kà draudses un basnizas

apgahdataji rahdijahs un sawu kristigu prahz tu apleezinaja — kalabbad arri ta skohla ar kristigu prahtu effam usnemmama. Tadehl arri mahzitajs draudses weetä teem zeeniegem kungeem, un wimmu gohdajameem weetneekeem, kas to schehligu prahtu isdarrijuschi tahs peeflahjamas pateizibas par to jaunu kohschu skohlas-nammu atdewe, un wimmam dauds labbas laimes un Deewa svehtibu no sirds norwehleja.

Jo probjam mahzitajs issstastiija kalabbad schi skohla effam ustaifita, un papreefsch zittus eemeslus, kas deemschehl! weetu weetahm wehl prett skohlahm zettahs, ne par labbu peeminedains, rahdija, ka skohla effam ta Kunga pagalms, prohti basnizas preefschnams un ka zaur skohlu zetsch us basnizu eitoht; ka schi skohla effam zelta, Deewa wahrda atsibschahu eefsch draudses wairoht un wissus jauneklus, arri tukschu wezzaku behrnimus us gudribahm, fapraschanu un gohdu mahziht, lai sustu ta leeliba, ar ko dasch labs wehl isleelahs wahzu skohla bijis, kad fahda fakta pee fahda wahzeescha sehdejis un ne neeka wairak naw mahzijees, ka wahzu rafstus grahbstees un wahzu grahmataas lassift, ko ne faprakte. Tab mahzitajs wehleja, lai tee behrni taptu skohla peerwesti pee ta, kas wimmus aijinajis (Mark. 10, 14.) un kas pats teizabs tahs pafaules gaifchums, un ka tapehz Deewos wissus pee sawa gaifcha wahrda usturretu. Pehz tahs runnas dseedaja to vseesmu 218: „Lew Deewam pateizam re. re.“ rad mahzitajs wehl eefwehtifchanas luhgfschanu turreja, luhgdamees, ka Deewos gribbetu so nammu no wissahm nelaimehm un breesnahm pa-fargaht, tohs kristigus skohlmeisters stipri-naht, tohs behrmus ar sawu Garru waldiht un svehtiht, wissu lepnibu pee teem skohloteem isdeldeht, un pawissam doht, ka skohla taptu audsinati Deewam paklausigi behrni, basnizai faprattihi lohzefti, pafaulei derrigi zilveki, Keisseram uslizigi parvalstneeki, bet pawissam svehti debbes-mantineeki. Ka peenahkahs ar svehtur luhgfschanu un apfwehtifchanu tas svehtaais dorbs tappe beigts un wisspehdigi skohlmeisters ar teem skohlas-behrneem fcho perschu dseedaja:

(Meld. Ak Jerusaleme mohdeek:)

Swehta lai mums irr schi deena,
Kas mums no Deewa pascha weens
Irr dohta slaveht winna gohd.
Jauna skohla ustaifita,
Ar luhgfschanahm ta eeswehtita
Us ziltu zillim svehtib' doht.
Ak Jesus schehligais,
Tu behrnu = mihlotaas,
Werb' pee servis,
Ko alpestrijis,
Ko apfwehtijis,
Lai gammams pulks Lew wairojahs.

Schi sinna irr farakstita ar to firsnigu wehleschanu ka arri zittas weetas labbi kristigi basnizas - un draudses - apgahdataji rastohs, kas, ka peenahkahs, ne tik katrs sawu paschu labbumu mekle, bet ar weenadu prahtu un sirdi draudses un basnizas wajadsibas apgahda, pehz ta wahrda: „neweenam buhs to mekleht, kas pascham par labbu, bet ifweenam buhs mekleht to, kas zittam par labbu. I Kor. 10, 24.“

J. F. S.

* * *

Pee jaunas istabas eefwehtifchanas.

Meld. Lai wissi Deewu teiz.

I.

Schai jauna nammä Kungs!
Jel muhsu slawu dsirdi!
Mehs kevim usdseedam,
Ar mutti un ar sirdi:
Lu essi svehtijis
Mums darbu sveedrinus,
Lu essi paschlikris
Mums muhsu darbinus.

2.

Lapehz mehs slavejam
Lew Deewos ar mutt' un sirdi
Upi ko mi luhsanrees
Lo schehligi Lehwos dsirdi:
Dohd spehl' un wesselb',
Dohd fahl' un gausibu
Dohd preekös saldumtu
Un behdas zerribu! —

3.

Kas ween schai nammā niht
 Lai dīshwo Jesus garrā;
 Lai lobbu ween tee grib,
 Un eedohma un darra,
 Un ko tee pastrahda
 Lohs darbus weizini
 Un wīnu swēedriau
 Ur augleem apswehti.

4.

Greeks kīdas, rābshanas
 Nobst no schihs mahju weetas,
 Lai mihla weenpratib'
 Scheit walda, wissas leetas.
 Un mahju waldneckeem
 Lai prahs irr peetizzis
 Lai buhtu dauds, woi mas
 Ko tu teem pefchihris. —

5.

Lai Jesus gaisma aust
 Pee behrneem un vee laimes,
 Jo fur schi ispleschahs
 Tur ne truhls meers un laimes. —
 Ja schinū gaismā mehs
 Jo deenas pеeaugsim;
 Tad debbes nammā reis
 Pee tew kungs dīshwosim! —

Teefas fluddinashana.

No Nerretas pagasta teefas tohp zaur scho missi
 tee, kam kahdas taifnas parradu präfischanas buhtu
 pee ta nomirruscha Nerretas muischas waggara Bih-
 lan Jahn Brunowshy, usaizinati, 7ta Webruar
 1840 pee schihs pagasta teefas peeteiktees, jo wehlak
 neweenu wairs ne klausihis. — Ta arridsan tee, kas

peeminnetam nelaikim ko parradā buhtu, teek usaizi-
 zinati, libds peeminnetam terminam fawus parra-
 dus aibmalkaft; kas klussu zeeths, tam buhs pehz
 dubbulti sawi parradi jaalihdsina. Nerretas pagasta
 teesa, 7ta Dezember 1839. 3

† † Wallaschin Mikkel Kriivikli, pa-
 gasta wezzakais.

(Nr. 116.) Friedrich Grossel, pagasta teefas frihw.

No Krohna Reschamuischhas pagasta teefas teek
 sinnamu darrihts, ka 27ta Dezember s. g. Wezz-
 Platones Galla Jenkel Jehkaba mahjās daschadas
 leetas uhtruhpē pahrdohs. Krohna Reschamuischhas
 pagasta teesa, 16ta Dezember 1839.

(L. S.) Ans Chrmik, pefchihris.

(Nr. 261.) G. Paulborn, pagasta teefas frihweris.

No Krohna Bramberges pagasta teefas tohp wissi
 tee, kam taifnas präfischanas buhtu pee ta Palz-
 grahves fainmeeka Lillehui Mahrtina, pahr kurra
 mantu konkurse nospreesta, usaizinati, 8 neddelu
 starpā pee schihs teefas peeteiktees, zittadi neweenu
 wairs ne klausihis. Krohna Bramberges pagasta
 teesa, 24ta November 1839. 2

(L. S.) J. Sackenfels, pefchihris.

(Nr. 264.) G. Paulborn, pagasta teefas frihweris.

Zitta fluddinashana.

Tas 13ta Janwar 1840, preefsch pufsedeenaß pulk-
 sten 11, Leelā Behrsē tahs tur peederrigas wehja-
 sudmallas un sudmallu-krohgu, to ta nosanktu Star-
 pes-krohgu, Meistrin-krohgu, Zuklu-krohgu un Maz-
 fas Behrsē muischas-krohgu wairaksohliteem us
 arrenti isdohs. Klahtakas finnas warr Leelā Behr-
 sesmuischā dabbuht. 3

G. v. Vietinghoff.

S i n n a.

Teem, kam patihkams buhtu, schahs Latweeschu Alwises ir turpmak lassift, scheit tohp
 sinnamu darrihts, ka tahs arri nahloschā 1840ta gaddā tohp rakstitas. Maksa, apstelleschana
 un wissas zittas leetas paliks ka preefschlaika, bet ka warretu sinnah, zif awischu lappas
 buhs līst rakstos eespeest, tad ikkatrs gohdigs lassita is tohp luhgts, Steffenhagen lungam pee
 laika to usdohs, ka tas pirzeju wahrdus un nauku warretu salassift. Jo tee, kas wehlaki
 schahs lappinas apstellehs, ne warrehs par launu neint, kad tee tohs pirmajus numerus ne
 dabbuhs lihds. 2

Brihw driskeht.

No juhrmallas-gubernementu augstas waldischanas pusses: Waldischanas-rahts A. Weitler.

No. 423.